

Verenigingsagenda 2014-2016

Verenigingsagenda 2014-2016

GGD GHOR Nederland

Versie Raad DPG'en 20 juni 2014

Inhoud

Voorwoord.....	3
Managementsamenvatting.....	4
1. De verenigingsagenda.....	5
2. Missie & visie	7
2.1 Missie.....	7
2.2 Visie.....	7
3. Externe ontwikkelingen	8
4. Jeugd.....	10
4.1 Transitie en transformatie	10
4.2 Basispakket JGZ	11
5. Sociaal Domein	13
5.1 Integrale gezondheidsinformatie.....	13
5.2 Integrale aanpak gezondheidszorg	13
6. Veiligheid	15
6.1 Risico en crisisbeheersing	15
6.2 Sociale veiligheid	16
6.3 Leefomgeving.....	16
7. Brancheontwikkeling.....	18
7.1 Professionalisering & Integraal Arbeidsmarktbeleid	18
7.2 Innovatie.....	19
7.3 Academisering & Kennisontwikkeling	19
7.4 Informatievoorziening	20
7.5 PA & Communicatie.....	20

Voorwoord

De maatschappij is volop in beweging en heeft te maken met tal van ontwikkelingen. De decentralisaties, de participatiesamenleving en veranderend gedrag van burgers maken dat er nieuwe vragen komen, en dat er ook nieuwe oplossingen nodig zijn. Wij bevinden ons midden in een fase van grote transformaties die van invloed zijn op zowel structuur als cultuur van onze samenleving. Er is sprake van een kantelperiode waarin talloze hervormingen plaats vinden, van de zorg, onderwijs, arbeidsmarkt en woningmarkt. De GGD- en GHOR-organisaties als 'hoeder van publieke gezondheid en veiligheid' hebben hier direct mee te maken.

Onze gezondheid wordt mede bepaald door beleid op het gebied van onderwijs, arbeid, sociale zaken en wijk- en buurtbeheer. De GGD dient zich in het veld op te stellen als voorloper in de publieke gezondheid. In deze rol dient de GGD integraal te denken en samen te werken met andere partijen, waarbij de rol en onderlinge verbinding van gezondheid en veiligheid verder versterkt dient te worden en opgekomen dient te worden voor kwetsbare groepen.

Met de komst van nieuwe taken op gezondheid en zorg neemt het belang toe om de verbinding tot stand te brengen van publieke gezondheid en veiligheid met andere gemeentelijke taken, ter versterking van de maatschappelijke participatie. GGD'en hebben een belangrijke informatietaak en daarnaast ook de taak om te zorgen voor preventie en voor een vangnet. De regie op de gegevens (informatietaak) is belangrijk om te zorgen dat lokaal de informatie die nodig is voor beleidsevaluatie beschikbaar en betrouwbaar is en ook gedeeld kan worden.

Als GGD GHOR Nederland zijn wij er voor en door de GGD- en GHOR organisaties. De directeurs Publieke Gezondheid hebben als eigenaar van GGD GHOR Nederland hun rol gepakt en de strategie van de Vereniging bepaald door een aantal strategische speerpunten te benoemen. Dat wil niet zeggen dat er buiten deze thema's en speerpunten geen werk wordt verzet binnen GGD GHOR Nederland. Vanzelfsprekend wordt going concern opgepakt en uitgevoerd. Wat focus behoeft is de stip op de horizon. Op welke kritische dossiers dient de GGD GHOR Nederland zich de komende jaren in te zetten ten behoeve van haar leden?

In deze verenigingsagenda worden de speerpunten voor de komende jaren bepaald en toegelicht. In de dynamiek van de publieke gezondheid en veiligheid is het van belang om als vereniging een heldere koers te varen, met speerpunten die kenbaar zijn voor partners en stakeholders.

Mede namens het presidium en de clustercoördinatoren,

Hugo Backx

Directeur GGD GHOR Nederland

Managementsamenvatting

Met de strategische Verenigingsagenda 2014-2016 geeft GGD GHOR Nederland richting aan haar eigen ambities en aan de focus op de transformaties van de publieke gezondheid.

In de kern richt de GGD GHOR Nederland zich de komende jaren op:

- De transitie van de jeugdzorg en innovatie van het basispakket JGZ (cluster Jeugd)
- De integrale aanpak van gezondheid, integrale gezondheidsinformatie en participatie van kwetsbare groepen (oggz) (cluster Sociaal Domein)
- Crisisbeheersing, gezondheidsbescherming en veiligheid (cluster Veiligheid)
- Professionalisering en integraal arbeidsmarktbeleid, innovatie en kennisontwikkeling, informatievoorziening, public affairs en communicatie (brancheontwikkeling)

De strategische agenda van het Veiligheidsberaad, de voorwaartse agenda van Veiligheid en Justitie en de Kamerbrief Publieke Gezondheid van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, zijn richtinggevend voor deze Verenigingsagenda.

Op 20 juni 2014 is de strategische Verenigingsagenda 2014-2016 in de Raad van Directeuren Publieke Gezondheid (DPG'en) vastgesteld. Aansluitend is de Verenigingsagenda geagendeerd in de bestuurlijke bovenbouw van GGD GHOR Nederland, de bestuurlijke adviescommissie GHOR en de bestuurlijke adviescommissie Publieke Gezondheid.

De voortgang en de actualisatie van de agenda komt jaarlijks aan de orde in de Raad van DPG 'en. De concrete uitwerking van de vastgestelde prioriteiten vindt plaats binnen de clusters sociaal domein, jeugd en veiligheid. Per cluster komt er een werkprogramma waarin SMART gemaakt wordt wat het resultaat is per project.

1.De verenigingsagenda

Doel verenigingsagenda

Het doel van de verenigingsagenda is invulling te geven aan de transformatie van de Publieke Gezondheid. In de landelijke nota gezondheidsbeleid 'Gezondheid dichtbij'¹ is de basis gelegd om op een andere manier te kijken naar gezondheid en preventie en de rollen en verantwoordelijkheden van partijen. Onder transformatie verstaan we in dit verband de verandering van de cultuur en de werkwijze binnen het (nieuwe) stelsel.

Gewerkt wordt in een drietal inhoudelijke clusters en een aantal branche-ontwikkelthema's. Binnen deze clusters wordt een aantal strategische speerpunten benoemd. De verenigingsagenda geeft daarmee richting aan de manier waarop capaciteit en middelen worden besteed. De Raad en portefeuillehouders zijn verantwoordelijk voor de bepaling van 'het wat' (de speerpunten en doelstellingen), en het verenigingsbureau voor 'het hoe' (hoe gaan we de doelstellingen bereiken?). De Raad (op hoofdlijnen) en de portefeuillehouders (op thema's) houden toezicht op de voortgang en realisatie van de geformuleerde speerpunten, en de directie legt hierover periodiek verantwoording af.

Het verenigingsbureau is verantwoordelijk voor de realisatie van de speerpunten en het geven van uitvoering aan de activiteiten. Hierbij wordt gebruik gemaakt van werkplannen.

Samenhang met bestuurlijke agenda's

De vereniging is de verbindende schakel tussen haar leden (de regio's) en het Rijk.

De Publieke Gezondheid en Veiligheid kent een aantal bestuurlijke gremia: de VNG, het Veiligheidsberaad (VB), het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport en het ministerie Veiligheid & Justitie.

De VNG stelt voor de bestuurlijke adviescommissie(BAC) Publieke Gezondheid een agenda voor de komende collegeperiode op, en vanuit VWS wordt een beleidsbrief voorbereid over het versterken van de betrouwbaarheid van- en systeemverantwoordelijkheid voor de publieke gezondheid. De voorwaartse agenda van V&J en de strategische agenda van het Veiligheidsberaad zijn richtinggevend voor de managementraad en bestuursadviescommissie (BAC) GHOR.

Samenwerking en afstemming met de andere managementraden van het Veiligheidsberaad en het IFV zijn daarbij van belang om inhoudelijk beleid en bestuur goed op elkaar af te stemmen.

De Kamerbrief 'betrouwbare publieke gezondheid' (bij de vaststelling van deze Verenigingsagenda is nog sprake van een ambtelijk concept) schetst een beeld van de bestuurlijke opgave van Rijk en gemeenten op het terrein van publieke gezondheid. Vijf thema's worden benoemd als fundament van de publieke gezondheid (1. monitoren, signaleren en adviseren, 2. uitvoerende taken gezondheidsbescherming, 3. bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises, 4. toezicht houden en 5. regie uitvoeren jeugdgezondheidszorg).

De inbreng van GGD GHOR Nederland is erop gericht om de GGD-bestuurders zich te laten positioneren als mede-systeemeigenaar van de publieke gezondheid en dus als mede-opdrachtgever voor de producten van het stimuleringstraject.

¹ Landelijke nota gezondheidsbeleid (VGP/GL 3061852), 25 mei 2011

Na het verschijnen van het advies van de Commissie Hoekstra over de werking van de Wet Veiligheidsregio's en het Nederlands stelsel van rampenbestrijding en crisisbeheersing hebben het Veiligheidsberaad en de minister van Veiligheid en Justitie (VenJ) een voorwaartse agenda aangekondigd. De voorwaartse agenda bevat gezamenlijke thema's die tussen de minister van Veiligheid en Justitie, de VNG en het Veiligheidsberaad zijn vastgesteld.

De strategische agenda versterking veiligheidsregio's 2014-106 is vastgesteld in het Veiligheidsberaad van 16 mei 2014. Deze strategische agenda heeft als hoofduitgangspunt dat het voorziet in de gemeenschappelijke ambitie van het bestuur om vanuit de collectieve verantwoordelijkheid met elkaar de veiligheidsregio's naar een hoger niveau te brengen. Met de Minister van Veiligheid en Justitie is door het dagelijks bestuur van het Veiligheidsberaad afgesproken dat er een gezamenlijke uitwerking komt op een drietal thema's (water en evacuatie, continuïteit van de samenleving en nucleair). De prioriteiten van het Veiligheidsberaad zijn 'kwaliteit en vergelijkbaarheid', 'bevolkingszorg' en 'Versterking Civiel-Militaire Samenwerking'.

De verenigingsagenda van GGD GHOR Nederland richt zich zo veel als mogelijk naar de diverse bestuurlijke agenda's en geeft anderzijds door agendering en setting richting aan het bestuurlijk debat.

Totstandkoming verenigingsagenda

Om een prioritering van speerpunten voor de komende jaren te kunnen maken is in de afgelopen maanden een aantal werksessies met de Raad van DPG'en (o.a. op een tweedaagse werkconferenties) en met het Verenigingsbureau georganiseerd. Daarbij is in beeld gebracht wat de belangrijkste ontwikkelingen zijn. Meerdere discussies hebben plaatsgevonden over gewenste speerpunten. Een aantal strategische documenten, waaronder het visiedocument 'Publieke Gezondheid en Veiligheid verbonden' is daarbij richtinggevend geweest. Deze Verenigingsagenda is een concretisering van de concept verenigingsagenda die in december 2013 aan de Raad is voorgelegd.

De definitieve verenigingsagenda is door de Raad van DPG' en in juni van 2014 vastgesteld. . Aansluitend is de Verenigingsagenda geagendeerd in de bestuurlijke bovenbouw van GGD GHOR Nederland, de bestuurlijke adviescommissie GHOR en de bestuurlijke adviescommissie Publieke Gezondheid.

Sprake is van een agenda met doelstellingen op een zeker abstract niveau. De concrete uitwerking van de vastgestelde prioriteiten vindt plaats binnen de clusters sociaal domein, jeugd en veiligheid. Per cluster komt er een werkprogramma waarin SMART gemaakt wordt wat het resultaat is per project. In de uitwerking wordt gebruik gemaakt van co-creatie. De voortgang op de werkprogramma's wordt jaarlijks geagendeerd in de Raad van DPG'en.

2. Missie & visie

De missie en visie van de vereniging zijn het uitgangspunt voor alle activiteiten van de vereniging. De missie verwoordt het bestaansrecht van de vereniging (waarom zijn wij op aard?) en de visie beschrijft het toekomstbeeld.

2.1 Missie

Onder 'de vereniging' en 'GGD GHOR Nederland' wordt het collectief van GGD- en GHOR-organisaties verstaan die zich in de Raad van Directeuren Publieke Gezondheid uitspreekt over het door de GGD GHOR Nederland en haar leden te voeren landelijk beleid en in te nemen standpunten.

GGD GHOR Nederland is een ondernemende branchevereniging die haar kerntaken op het terrein van publieke gezondheid en veiligheid op hoogwaardige wijze uitvoert. De belangrijkste taak van de GGD GHOR Nederland bestaat uit het collectief behartigen van belangen vanuit publieke gezondheid en veiligheid, richting politiek, (lokale) overheden, verzekeraars, onderwijs, media en publiek. Naast belangenbehartiging ondersteunt GGD GHOR Nederland haar leden in de transformatie van de publieke gezondheid, en wordt geïnvesteerd in vernieuwing en ontwikkeling van de branche. Dit gebeurt door middel van het inrichten en onderhouden van een goede kennisinfrastructuur en door doorlopend aandacht te besteden aan public affairs, innovatie en professionalisering.

GGD GHOR Nederland wil bijdragen aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Dit wil de vereniging doen door betekenis te geven aan de vier kernwaarden: proactief, verantwoordelijk, betrouwbaar en omgevingsgericht. Dit streven vraagt landelijk een sterk gevoel van gemeenschappelijkheid, collectief handelen en uniformiteit. Daar zetten de medewerkers van de landelijke vereniging zich voor in. De regionale GGD en GHOR spant zich in voor het bewaken, beschermen en bevorderen van publieke gezondheid en veiligheid. Uiteindelijk moet dit leiden tot een gezond en veilig bestaan voor de Nederlandse burgers.

2.2 Visie

GGD GHOR Nederland streeft naar een samenleving waarin mensen gezond en vitaal zijn, en zich veilig voelen. Waarbij ouderen, jongeren en kwetsbare groepen zelfredzaam zijn en zichzelf kunnen ontplooiën in een gezonde en veilige leefomgeving. Gezondheid is in onze ogen het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven.

GGD GHOR Nederland gaat uit van een integrale visie op het werkveld, waarbij meerdere domeinen zoals onderwijs, arbeidsmarkt en welzijn bijdragen aan de gezondheid en veiligheid van burgers. Daarbij is de diversiteit van de samenleving een kracht, die vraagt om een pluriforme en aanpak op maat.

3.Externe ontwikkelingen

Alvorens in te gaan op de inhoudelijke speerpunten (hoofdstuk 4 t/m 7) volgt eerst een korte weergave van belangrijke ontwikkelingen in het domein van publieke gezondheid en veiligheid.

Demografische ontwikkelingen

Er is sprake van dubbele vergrijzing; het volume van de beroepsbevolking daalt en de zorgvraag en het beroep op mantelzorgers neemt toe vanwege oplopende zorgkosten. Het aantal jeugdigen neemt af, dit heeft direct gevolgen voor het aanbod van JGZ dat door GGD' en wordt geleverd. De JGZ-hulpvraag verschuift daarmee naar latere leeftijden. Er is meer diversiteit in culturele achtergrond en in zorgvragen. Ook ontstaat er een grotere tweedeling in de maatschappij (rijk versus arm). Bovenstaande ontwikkelingen zijn van invloed op de dienstverlening van GGD'en, zo zal meer maatwerk worden geleverd.

Economische ontwikkelingen

De sterke stijging van de zorgkosten en langdurige bezuinigingen op zorg en preventie zullen in de komende jaren doorzetten. Tegelijkertijd stijgt de vraag naar zorgpersoneel. Dit vraagt om effectief en kostenefficiënt werken, met de focus op preventie, verhoging van kwaliteit van leven en maatschappelijk rendement en het voorkomen van zorgkosten. Tegelijkertijd is een verschuiving in de zorg te zien van kostengedreven naar mensgericht werken. Door vermindering van het totale zorgbudget en wegvallen van 'labelling', krijgen gemeenten meer keuzevrijheid in de besteding van hun middelen. Dit vraagt om een heldere profilering en positie t.o.v. de gemeente; als regisseur, adviseur of uitvoerder.

Sociaal-culturele ontwikkelingen

Nederland gaat van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving. De samenleving 3.0 is een "do it ourselves society", waarin burgerkracht en sociaal doe het zelve centraal staan. Dit heeft invloed op rol en positie van de GGD, waarbij meer een beroep moet worden gedaan op de zelfredzaamheid en eigen kracht van burgers. De consument/burger is kritisch (toenemende klantcultuur), goed geïnformeerd, doet meer aan 'zelfdokteren' en wenst maatwerk. Dit zorgt o.a. voor een grensvervaging tussen consument en arts, en vraagt om een ander soort dienstverlening (meer faciliterend).

Technologische ontwikkelingen

De invloed van social media en het veranderende denken rondom privacy vragen om een andere manier van communiceren. Meer zelfhulp (bijv. zelfvaccinatie) leidt tot een andere (kleinere) rol van de professionals.

Nieuwe innovaties stellen ons in staat om op meer en andere manieren data te verzamelen. Andere vormen van gezondheid (eenzaamheid) en veiligheid (internetpesten) vragen ook om ander soort aanbod; denk aan e-consult, e-health en het digitale consultatiebureau.

Ecologische ontwikkelingen

Een duurzame en gezonde leefomgeving wordt steeds belangrijker. Er is een integrale gezondheidsbenadering nodig, waarbij milieu-, economische en maatschappelijke aspecten in samenhang worden bekeken. Naast de inzet op het gebied van milieucrisis en andere problematieken zoals watergebrek, fijnstof en geluidsoverlast, liggen er voor GGD-instellingen kansen met betrekking tot advisering op het terrein van leven, voedsel en omgeving.

Politiek-juridische ontwikkelingen

De overheid treedt meer en meer terug en doet een steeds groter beroep op de burger (en gemeenten). Door de verdergaande decentralisaties ontstaan er scherpere contrasten m.b.t. publiek versus private sturing, centraal versus decentrale sturing en schaalvergroting versus schaalverkleining. Zaken moeten lokaal geregeld worden, terwijl onder druk van kostenbesparing en efficiëntie de structuren steeds groter worden. De uitdaging is om, zeker in het veiligheidsdomein, zaken lokaal te organiseren waar landelijk steeds meer gecentraliseerd wordt.

Tot slot

Technologische en sociaal-culturele ontwikkelingen vragen om een aangepast diensten- en productenaanbod, en een nieuwe manier van communiceren. Dat raakt de kern van toekomstige uitdaging in ons werk, waarbij we moeten insteken op innovatie, verdere professionalisering van ons vak en de ontwikkeling van nieuwe competenties en vaardigheden.

Voor een duidelijke positie in dit veelzijdige veld is het nodig om helder voor ogen te hebben waar we voor staan, en een goede definiëring van de centrale rol en taak van GGD en GHOR-instituten in de publieke gezondheid. Daarbij is het van belang om te denken vanuit een integraal werkveld waarbij zorg en veiligheid elkaar versterken, en verschillende domeinen invloed uitoefenen op de gezondheid en veiligheid van mensen. De uitdaging is om gezamenlijk te werken aan de ontwikkeling van de branche om als GGD' en in dit veld een duidelijke rol te kunnen spelen.

4. Jeugd

De primaire verantwoordelijkheid voor de gezondheid, veiligheid en het welzijn van kinderen berust bij de ouders. Zij worden in staat gesteld deze verantwoordelijkheid in te vullen door integrale advisering over risico's en waar nodig tijdige ondersteuning en hulpverlening op basis van vroegtijdige risicosignalering. Ouders moeten er voorts van op aan kunnen dat de instanties waaraan zij hun kinderen toevertrouwen (scholen, kinderopvang, buitenschoolse opvang, sport- en activiteitenverenigingen, zorg- en hulpverleners) adequaat invulling geven aan het bewaken en beschermen van hun gezondheid, veiligheid en het welzijn en daarbij waar nodig samenwerken. De jeugdgezondheidszorg (JGZ) bestaat uit een landelijk vastgesteld preventief gezondheidszorgpakket dat onder verantwoordelijkheid van de gemeenten actief wordt aangeboden aan alle jeugdigen tot 19 jaar².

In de komende jaren zal er veel gaan veranderen in de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Dit vraagt om aanpassingen op vele fronten. Zo is het toezicht op de kinderopvang en privaat gefinancierde internaten (wetgeving in de maak) in ontwikkeling. Ook wordt in 2014 een vignet gezonde school voor het voortgezet onderwijs ontwikkeld en wordt gedacht over gezonde kinderopvang. Nieuwe wet- en regelgeving vraagt om bijscholing van medewerkers. GGD GHOR Nederland is in 2013 rondom deze thema's een aantal projecten gestart die in 2014 en 2015 verder worden versterkt.

4.1 Transitie en transformatie

De Jeugdwet bepaalt per 1 januari 2015 het kader voor de transitie van de zorg voor jeugd. Gemeenten krijgen te maken met een uiteindelijke korting op het budget van ca. 20%. Om die reden zal er meer focus zijn op preventie, dicht bij jongeren, scholen en in de wijk. Voor de GGD'en zal de komende jaren duidelijk moeten worden wat hun nieuwe rol en positie wordt in het domein van zorg voor jeugd. Van belang is om helder te hebben wat de verschillen zijn en de samenhang is tussen jeugdhulp, jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg. GGD GHOR Nederland zal ondersteuning bieden gericht op het vergroten van de kennis en vaardigheden van medewerkers van de GGD met betrekking tot dit nieuwe stelsel voor jeugd. Daarnaast zal de GGD GHOR in de komende periode inzichtelijk maken voor de GGD'en welke keuzes er zijn en hen ondersteunen bij het maken van een keuze binnen de positionering met betrekking tot het nieuwe stelsel van zorg voor jeugd in hun regio vóór 1 januari 2016. Van groot belang is ook om de transformatie van de GGD'en te bewerkstelligen richting instantie voor advisering over preventie en normalisering in het kader van het stelsel van zorg voor jeugd voor gemeenten vanaf 2015.

Doelstelling

Een betere collectieve en individuele preventieve zorg realiseren in het nieuwe jeugdstelsel.

• ² Dit zijn de huidige leeftijdsgrenzen. Met het wetsvoorstel Jeugdwet wordt de leeftijdsgrens van de JGZ gesteld op 0-18 jaar zodat deze gelijk loopt met die van jeugdhulp.

4.2 Basispakket JGZ

In 2014 is duidelijk op welke wijze het nieuwe Basispakket en de vernieuwing van de JGZ wordt geïmplementeerd en in regels zal worden vervat (bij het vaststellen van de Verenigingsagenda was in concept de wijziging van het Besluit Publieke Gezondheid bekend). Naast de implementatie en vernieuwing staat de integratie van een aantal taken centraal (Rijksvaccinatieprogramma, doorverwijzing VVE, beleidsadvisering, implementatie contactmoment adolescenten aanpak school-/ziekteverzuim/schooluitval).

Op advies van de commissie evaluatie basispakket JGZ wordt het Besluit publieke gezondheid op de onderstaande punten gewijzigd. Wijziging van de Wet publieke gezondheid is hiervoor niet nodig.

- Het huidige onderscheid tussen het uniforme deel (dat aan alle jeugdigen moet worden aangeboden) en het maatwerk deel (dat moet worden afgestemd op de specifieke zorgbehoeften van de jeugdigen en op lokale of demografische en epidemiologische gegevens) komt te vervallen. Het nieuwe basispakket geeft aan welke activiteiten in elk geval beschikbaar moeten zijn voor alle kinderen en jongeren. Voor het hele basispakket geldt dat de uitvoering wordt afgestemd op de individuele situatie van kind en gezin, volgens professionele richtlijnen.
- De onderdelen van het huidige maatwerk worden als volgt ondergebracht:
 - o Het uitvoeren van specifieke programma's of (groeps)activiteiten na signalering van risico's of problemen (selectieve preventie) wordt onderdeel van de Jeugdwet.
 - o Het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding wordt opgenomen in het basispakket. Dit is gericht op het ondersteunen en versterken van de eigen kracht van ouders en jongeren en op normaliseren. De onderwerpen waarop dit moet plaatsvinden worden aangegeven, conform het advies van de Commissie evaluatie basistakenpakket JGZ³.
 - o Adviseren ten behoeve van collectieve maatregelen (beleidsadvisering) wordt opgenomen in het basispakket.
 - o Het uitvoeren van collectieve maatregelen behoort afhankelijk van het onderwerp tot de Jeugdwet of de Wpg.
- Aan de screeningen wordt toegevoegd 'nagaan of bij de jeugdige sprake is van dysplastische heupontwikkeling'. Hoewel dit niet was opgenomen in het basistakenpakket wordt het in de praktijk al altijd uitgevoerd.
- Opgenomen wordt dat een structureel aanbod moet worden gedaan aan jongeren vanaf 14 jaar. Hierbij moeten activiteiten beschikbaar zijn gericht op gezond gewicht, roken, veilig vrijen, gebruik van alcohol en drugs, weerbaarheid, depressie en schoolziekteverzuim.

³ Deze onderwerpen zijn opgenomen in tabel 1 en 2 van het advies "Een stevig fundament" dat op 7 maart 2013 is aangeboden als bijlage bij Kamerstuk 31839, nr. 272)

De wijzigingen in het Besluit pg moeten gelijk van kracht worden met de Jeugdwet.

Het nieuwe basispakket moet een handvat worden voor de transformatie van de nieuwe jeugdgezondheidszorg, vraaggericht, risicogericht, flexibeler en meer netwerkgericht.

GGD GHOR Nederland zal de GGD'en ondersteunen bij de invoering van het nieuwe basispakket JGZ. Daarbij wordt gezocht naar meer aansluiting bij de leefwereld van ouders en kinderen. Ook wordt voor de GGD'en gezocht naar verdere flexibilisering van de uitvoering van het Basistakenpakket JGZ.

Doelstelling

Een goede basisvoorziening voor de gezondheid voor jeugd door innovatie en implementatie van het Basispakket JGZ.

5. Sociaal Domein

De lopende decentralisaties zijn gericht op meer participatie van burgers en een sterkere samenleving waarin de kracht van preventie (problemen vóór zijn) prevaleert boven duurdere specialistische vormen van zorg. Een sterke civil society vraagt om programma's die gericht zijn op het versterken van de eigen kracht, burgerschap, informele zorg en een goed vangnet voor diegenen die niet op eigen kracht de weg kunnen vinden.

GGD'en kunnen een goede bijdrage leveren in de kanteling naar de voorkant van de zorg. Het wegnemen van sociaal economische gezondheidsverschillen en het voorkomen van chronische ziekten en welvaartsziekten stelt mensen in staat om mee te doen. Daarin staat het nieuwe concept voor gezondheid centraal - *gezondheid is het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven*. De uitdaging voor de komende tijd is om de verbinding tussen publieke gezondheidszorg en de nieuwe taken in het sociaal domein tot stand te brengen.

5.1 Integrale gezondheidsinformatie

Gemeenten hebben, gezien hun toenemende verantwoordelijkheden binnen het sociaal domein behoefte aan informatie die hen ondersteunt bij het adequaat in kunnen vullen van hun beleid en bij hun samenwerking met andere zorgpartijen zoals eerstelijnszorg. Gebiedsgerichte gezondheidsinformatie wordt de komende jaren ook in de zorg steeds belangrijker onder meer door de voorgenomen populatiebepoortering in de eerstelijnszorg. Gemeenten en zorgverzekeraars zoeken beide naar mogelijkheden om via preventie en substitutie zorgvraag te voorkomen of uit te stellen. Daar is integrale beleidsinformatie bij nodig (wijkprofielen), waar de GGD-monitors een onderdeel van zijn, aangevuld met informatie over actuele risico's (thermometer), zoals registratie van JGZ en informatie uit meldpunten.

GGD GHOR Nederland wil de komende jaren bewerkstelligen dat gemeenten de informatie van de GGD benutten over de gezondheidssituatie en de mogelijkheden voor collectieve aanpak ten behoeve van hun beleid voor en aansturing van het sociaal domein. Uiteraard worden eventuele hindernissen voor het verbinden van gegevens verholpen.

Doelstelling

GGD'en hebben integrale informatievoorziening beschikbaar ten behoeve van, en in samenwerking met, gemeenten en zorg- en welzijnspartners in de wijk.

5.2 Integrale aanpak gezondheidszorg

Gezondheid is een belangrijke voorwaarde over de breedte van alle levensdomeinen (werken, wonen, onderwijs, welzijn, veiligheid et cetera) om mee te kunnen doen. Mensen worden ook gezonder door te participeren in de samenleving.

Gemeenten krijgen met de decentralisaties meer belang bij preventie en meer mogelijkheden om preventie integraal vorm te geven. Toch is ook in het nieuwe stelsel de kans groot dat de vruchten van gemeentelijke preventie-inspanningen elders (door vermindering van uitgaven in

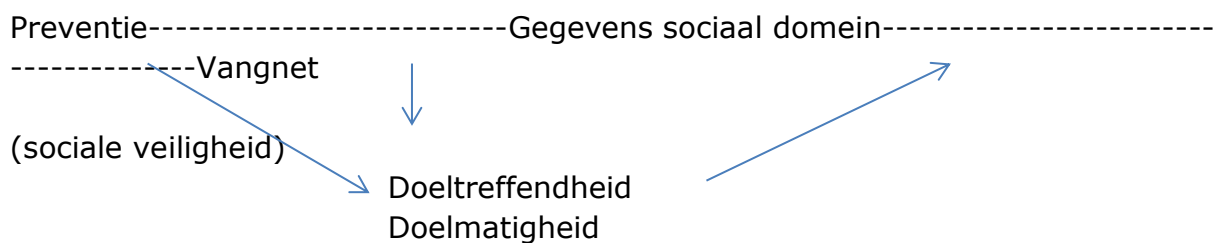
de AWBZ en/of Zorgverzekeringswet) worden geplukt. Een integrale aanpak van gemeenten met de curatieve zorg en de care blijft daarom van groot belang. Integrale preventie vraagt om een collectieve inspanning op landelijk, regionaal en lokaal niveau.

GGD'en willen met hun kennis over effectieve preventie en hun informatie over gezondheidsdeterminanten gemeenten en zorgpartijen ondersteunen bij het opstellen en uitvoeren van preventieve aanpak, bijvoorbeeld in de collectieve polissen voor mensen met een uitkering en door krachtige partner te zijn in het Nationaal Programma Preventie en het actieplan eenzaamheid. Kennis over preventie wordt ingebracht in netwerken van zorg en welzijn in de regio/gemeenten (schotten doorbrekend). Het bevorderen van een goede focus bij de GGD'en (terugdringen van sociaal-economische gezondheidsverschillen en voorkómen van chronische aandoeningen) is van belang. Deze focus helpt ook om aan te sluiten bij kansrijke programma's zoals het nationaal preventie programma en de collectiviteiten voor minima (polissen voor mensen met een uitkering).

Doelstelling

GGD'en realiseren dat collectieve preventieve aanpak onderdeel is van beleid en uitvoering in het sociaal domein en de sociale kracht van de maatschappij versterkt.

De rode draad in de publieke gezondheid en veiligheid kan vervat worden in onderstaand schema. Deze keten wordt ook zichtbaar in de thema's in deze verenigingsagenda. Het is onze opgave om deze verbinding tussen de voorkant en de achterkant de komende periode meer zichtbaar te maken.

6. Veiligheid

De complexiteit van de samenleving neemt toe. Nieuwe risico's en dreigingen vragen om een ander soort aanpak, samenwerkingspartners en strategie. De dreiging van klassieke rampen is een aantal jaren geleden verruimd met nieuwe ramptypen en in lijn daarmee is rampenbestrijding uitgebreid naar crisisbeheersing en risicobeheersing. Huidige maatschappelijke ontwikkelingen vragen om het verder in lijn brengen van publieke gezondheid en veiligheid in het sociale domein. Kleine incidenten, vanuit het perspectief van de crisisbeheersing, kunnen grote maatschappelijke consequenties hebben en vraagt een multidisciplinaire aanpak. De directeur publieke gezondheid (DPG), die leiding geeft aan de GGD en GHOR organisatie, heeft hierin een cruciale rol zowel regulier als in de opgeschaalde situaties en de voorbereiding hierop. Daar waar er samenhang is tussen de thema's worden ze integraal belegd. De strategische agenda versterking veiligheidsregio's 2014-2016d is richtlijn. Deze agenda is vastgesteld in het Veiligheidsberaad van 16 mei 2014. Deze strategische agenda heeft als hoofduitgangspunt dat het voorziet in de gemeenschappelijke ambitie van het bestuur om vanuit de collectieve verantwoordelijkheid met elkaar de veiligheidsregio's naar een hoger niveau te brengen. Met de Minister van Veiligheid en Justitie is door het dagelijks bestuur van het Veiligheidsberaad afgesproken dat er een gezamenlijke uitwerking komt op een drietal thema's (water en evacuatie, continuïteit van de samenleving en nucleair). De prioriteiten van het Veiligheidsberaad zijn 'kwaliteit en vergelijkbaarheid', 'bevolkingszorg' en 'Versterking Civiel-Militaire Samenwerking'. Vanuit de voorwaartse agenda van VenJ en de strategische agenda van het Veiligheidsberaad heeft GGD GHOR Nederland een eerste programmavoorstel uitgewerkt. De opgave voor GGD GHOR Nederland is om de komende periode meer te acteren binnen het strategische veiligheidsdomein.

Zo komt er een sterke verbinding tussen publieke gezondheid en veiligheid. Dit leidt tot realisatie van landelijke samenwerkingsafspraken met de multidisciplinaire veiligheidspartners onder bestuurlijk regie van het Veiligheidsberaad.

6.1 Risico en crisisbeheersing

De kans op natuurrampen, technologische ongevallen en terrorisme is altijd aanwezig. Bepaalde gebieden hebben een verhoogd risicoprofiel, bijvoorbeeld door industriële activiteiten. In een dichtbevolkt land als Nederland hebben incidenten sneller directe effecten op omwonenden en bedrijvigheid. Door toenemende bedrijvigheid en woningbouw komen risicobronnen en kwetsbaarheden steeds dichterbij elkaar in de buurt. Om deze risico's het hoofd te kunnen bieden is meer nodig dan uitsluitend het toepassen van normen voor bijvoorbeeld risicoafstanden. Zelfs met inachtneming van deze normen behoort Nederland tot de meest risicovolle landen van de EU (met een toenemende cumulatieve kans op rampen) simpelweg door de schaarse ruimte waarbinnen maatschappelijke functies met elkaar verenigd moeten worden. De laatste jaren is er meer aandacht voor andersoortige crises, naast de klassieke rampen zoals ongevallen met gevaarlijke stoffen. Het gaat dan bijvoorbeeld om scenario's met allerhande,

onverwachte domino-effecten, zoals grootschalige infectieziekten, overstromingen, langdurige uitval van ICT, elektriciteit, gas, drinkwater of rioolwaterzuivering, waarvoor de samenleving steeds kwetsbaarder wordt door de snelle ontwikkelingen in het gebruik van technologieën. Het is nodig om de gevolgen van de veranderingen in het sociaal domein op zorgcontinuïteit en consequenties voor rampenplannen in gemeenten en de witte keten in beeld te brengen. Ook zal GGD GHOR Nederland bevorderen dat er meer aandacht is voor risicobeheersing en preventie, waaronder de verbetering van evenementen advisering. De versterking van GGD en GHOR als crisisorganisatie in het publieke domein vraagt proactief leiderschap. Zo wordt publieke gezondheid (GGD/GHOR) zichtbaarder in de multidisciplinaire crisisorganisatie en krijgt deze een prominenter plaats in het veiligheidsdomein.

Doelstelling

Nederland wordt veiliger en gezonder door het voorkomen en tegengaan (herstel) van maatschappelijke ontwrichting.

6.2 Sociale veiligheid

Zedenmisdrijven, huiselijk geweld, criminaliteit en leefbaarheidsproblemen zorgen in toenemende mate voor brede maatschappelijke onrust. Denk aan de terugkeer van een pedofiel in de wijk of grootschalige zedenzaken. Via social media kan onrust zich sneller en verder verspreiden, zodat iets dat in eerste instantie klein is zich kan ontwikkelen tot iets groots (ontwrichting delen samenleving). Er is dan ook een toenemende behoefte in geval van incidenten aan acuut (grootschalige) opvang en psychosociale hulp voor grote groepen mensen. Van belang is om de kennis en ervaring die hiermee wordt opgedaan te verdiepen, te borgen en te delen. Hiervoor zijn de juiste netwerken en een kennisinfrastructuur nodig. Bij thema's op het snijvlak van publieke gezondheid en veiligheid is de kennis en kunde van de GGD betrokken, waaronder de JGZ, forensische geneeskunde en epidemiologie.

Doelstelling

De GGD vervult een proactieve en preventieve rol bij acuut (grootschalige) opvang en psychosociale hulp in het sociaal domein.

6.3 Leefomgeving

Verstedelijking en intensivering in de agrarische sector vergen meer aandacht vanuit de klassieke gezondheidsbeschermingstaken van de GGD: infectieziektebestrijding en milieugezondheidszorg. De leefomgeving en het milieu hebben invloed op gezondheid. Door in planontwikkeling, ruimtelijke ordening en lokaal gemeentelijk beleid aspecten van gezondheid beter te betrekken kan veel gezondheidswinst worden behaald.

Zoönosenbestrijding en antibiotica resistentieproblematiek in het publieke domein hebben in de afgelopen periode veel aandacht gevraagd. Ook de komende jaren blijft bijzondere aandacht noodzakelijk. Het is gewenst de landelijke en internationale ontwikkelingen te blijven volgen en hier op in te spelen. Nieuwe infectieziekten en nieuwe laboratoriumtechnieken noodzaken tot vernieuwing van bestaande monitoring, surveillance systemen, regie en netwerkontwikkeling. Onderzocht moet worden in hoeverre bovenregionale samenwerkingsafspraken kunnen bijdragen aan een efficiëntere inzet van mensen en middelen. In alle regio's zullen afspraken worden gemaakt met gemeenten over de wijze waarop Publieke gezondheid en veiligheid structureel wordt meegenomen in ruimtelijk beleid en omgevingswetgeving. GGD GHOR Nederland bevordert dat GGD en GHOR worden voorbereid op de nieuwe omgevingswet en dat er verbinding blijft met de strategische agenda van het Veiligheidsberaad.

Doelstelling

Borging van een robuuste gezondheidsbescherming op landelijk niveau.

7. Brancheontwikkeling

Door de leden is expliciet aangegeven dat vanuit de landelijke koepel meer aandacht nodig is voor brancheontwikkeling⁴. Daarbij zijn de volgende speerpunten vastgesteld:

- Professionalisering en integraal arbeidsmarktbeleid
- Innovatie
- Academisering en kennisontwikkeling
- Informatievoorziening
- Public affairs en communicatie

7.1 Professionalisering & Integraal Arbeidsmarktbeleid

Professionalisering is een uitstekend middel om te benutten voor de gewenste transformatie van GGD en GHOR om ook op termijn te voldoen aan de veranderende maatschappelijke omgeving. Professionalisering omvat het geheel van maatregelen dat genomen wordt om ervoor te zorgen dat medewerkers van de GGD en GHOR de juiste competenties, vaardigheden en kennis hebben om hun werk, zowel regulier als opgeschaald, zo professioneel mogelijk te doen. Dat vraagt om een goede vertaling van maatschappelijke en politiek-bestuurlijke ontwikkelingen naar nieuwe competenties van betrokken professionals. Ook het leren van elkaar hoort bij een professionaliseringsslag. De benchmark kan hierbij worden ingezet als instrument om van elkaar te leren en de kwaliteit van werken te verbeteren. Arbeidsmarktbeleid zorgt ervoor dat er voldoende (gekwatificeerde) professionals zijn voor onze sector. Beschikbaarheid en niveau zijn van groot belang voor de kwaliteit die wordt geleverd in de sector van de publieke gezondheidszorg en veiligheid.

De veranderingen in het sociale domein zoals meer focus op preventie en eigen kracht van burgers vragen een andere rol en houding van GGD en GHOR professionals en een grotere flexibiliteit van de organisatie. Ook de bezuinigingen, het vergrijzende personeelsbestand en de verwachte tekorten op de arbeidsmarkt zijn van grote invloed op het personeelsbeleid voor de toekomst. Deze ontwikkelingen maken het noodzakelijk om in te zetten op de professionaliteit van medewerkers. Het gaat erom de juiste mensen met de juiste kennis en competenties op de juiste plek te hebben. Vanuit de lijnen competentieontwikkeling, aantrekkelijk werkgeverschap en landelijke beïnvloeding zal worden ingezet op een goede strategische personeelsplanning van de GGD'en. Ook is het belangrijk te faciliteren dat een structuur wordt ontwikkeld door GGD GHOR Nederland waarin professionals de gelegenheid krijgen om competenties passend bij de opgave te ontwikkelen en om vakbekwaam te worden en te blijven. Deze structuur zou ondersteunend moeten zijn aan de regionale structuren. Tenslotte is het van belang om de efficiency van werken te vergroten door het stimuleren en inzetten van het gebruik van het benchmarkinstrument om de efficiency van werken te vergroten.

⁴ Tijdens beleids sessie Directeuren Publieke Gezondheid onder leiding van Ellen Kroese, maart 2013

Doelstelling

GGD- en GHOR-organisaties faciliteren in de transformatie en het bevorderen van de kwaliteit van publieke gezondheid en veiligheid door hen te ondersteunen in het kwalificeren van personeel.

7.2 Innovatie

Het doel van innovatie is antwoord te geven op maatschappelijke problemen waar nu nog geen oplossing voor is. Innovatie dient gericht te zijn op het vergroten van het maatschappelijk rendement en het bijdragen aan de zorg voor de continuïteit van het maatschappelijk leven. Voor de landelijke agenda is met name relevant dat kennis beter wordt gedeeld en dat daar waar mogelijk vanuit een innovatieplatform landelijke vraagstukken, die vragen om een innovatieve denkexercitie, worden opgepakt. Zo is het van belang om de landelijke samenwerking op het terrein van innovatie te faciliteren. Transformatie eist een andere aanpak. Oude methodes volstaan niet meer. Zonder extra ruimte voor innovatie zal dat niet lukken. Bestaande netwerken worden daar uiteraard bij benut.

Doelstelling

Vergroten maatschappelijk rendement door het stimuleren van innovatie bij de GGD'en.

7.3 Academisering & Kennisontwikkeling

Kennis is bij uitstek een hulpmiddel om te voldoen aan de wensen van de veranderende omgeving en een belangrijke randvoorwaarde voor de gewenste transformatie. In de huidige, gefragmenteerde kennisinfrastructuur in en om de publieke gezondheid en veiligheid in Nederland is volop ruimte voor verbetering. Nieuwe kennis en expertise vinden nog moeizaam hun weg in beleid en praktijk en opleidingen, en andersom worden vraagstukken uit praktijk en beleid vaak maar ten dele opgepakt door de academische wereld.

In het werkveld is veel kennis aanwezig maar deze kennis wordt nog onvoldoende gedeeld. Daarnaast is een veelgehoorde klacht dat professionals een weg moeten zoeken naar alle informatie en kennis toe. Op strategisch niveau is het belangrijk om met partners in het veld van publieke gezondheid en veiligheid de verschillende kennisplatformen te verbinden zodat professionals informatie krijgen aangereikt vanuit de diverse platforms op een voor hen meest gebruikelijke toegang.

Een goed functionerende kennisinfrastructuur voor de sector publieke gezondheid en veiligheid, met als belangrijkste functie 'kennis te laten stromen' is van grote betekenis voor het verder ontwikkelen en professionaliseren van de sector⁵. GGD GHOR Nederland zal bevorderen dat de GGD wordt gepositioneerd als kennismakelaar door de data waarover zij beschikken te verbinden en de monitors verder te harmoniseren. Tenslotte is een goed afstemming nodig tussen de landelijke en lokale onderzoeksagenda (door o.a. continuering netwerk van Academische Werkplaatsen).

⁵ Uit: intentieverklaring Op weg naar een landelijk dekkend netwerk van regionale kennisnetwerken Publieke Gezondheid, september 2013

Doelstelling

Het stimuleren van kennis voor de publieke gezondheid praktijk en veiligheid door middel van het stimuleren van academisering, verkrijgen, verrijken en duiden van data en het verspreiden en delen van deze kennis.

7.4 Informatievoorziening

Door de toename aan gegevens en informatie is het aantal keuzemogelijkheden en beslismomenten toegenomen en tegelijkertijd is de tijd om te beslissen korter geworden. De betekenis van informatie (en de daaronder liggende gegevens) is cruciaal voor het succesvol functioneren van organisaties zoals de onze.

De informatievoorziening van GGD GHOR Nederland richt zich onder andere op de dienstverlening richting leden zoals het verzamelen van collectieve informatie, standaardisatie, procesbeschrijvingen en functioneel ICT beheer. Maar ook op informatievoorziening rond brancheontwikkeling, belangenbehartiging, bestuursadvisering en projectmanagement.

In 2013 voerde GGD NL en GHOR NL apart beleid op het gebied van informatievoorziening. Nu beide organisaties gefuseerd zijn tot GGD GHOR Nederland, zal ook het beleid voor informatievoorziening en informatiemanagement vanuit deze gezamenlijke positie vorm gegeven worden. Daarnaast zijn er ook andere ontwikkelingen die van invloed zijn op het beleid van informatievoorziening en informatiemanagement, zoals de start van het nieuwe Netwerk PGIM (Publieke Gezondheid Informatie Managers), de ontwikkeling van de PURA (Publieke Gezondheid Referentie Architectuur) en de nauwe samenwerking met de partners in de veiligheidsregio's, het IFV en het Veiligheidsberaad. GGD GHOR Nederland zal bevorderen dat er een betere samenwerking komt tussen GGD-en en GHOR-bureaus op het gebied van informatievoorziening en informatiemanagement (inclusief het professionaliseren van netcentrisch werken). Van belang is dat er op landelijk niveau ook aandacht besteed wordt aan een beter beleid op het gebied van informatiebeveiliging.

Doelstelling

Versterken van de informatiepositie, informatievoorziening en informatie-infrastructuur van de GGD- en GHOR-organisaties, zodat informatie over publieke gezondheid en veiligheid beschikbaar is en beter geduid kan worden.

7.5 PA & Communicatie

Public Affairs (PA) is één van de randvoorwaardelijke instrumenten van GGD GHOR Nederland om haar beleidsdoelen, waarvoor de medewerking van externe partijen noodzakelijk is, te verwezenlijken. Public Affairs is het strategische proces van inspelen op politieke besluitvorming, op veranderingen in de maatschappij en in de publieke opinie, die van invloed zijn op het functioneren van de eigen organisatie. Voor GGD GHOR Nederland met haar brede pallet aan onderwerpen is een gericht public affairs-beleid in nauwe samenwerking met communicatie essentieel. De speerpunten en hoofddoelen uit deze verenigingsagenda zijn ook bepalend voor de PA-agenda. Per cluster zullen een of enkele prioritaire dossiers worden geselecteerd die een

gerichte public affairs aanpak vragen ondersteund door communicatie. De gestructureerde aanpak van de afgelopen jaren zal binnen GGD GHOR Nederland verder worden uitgebouwd, in samenwerking met de VNG en het Veiligheidsberaad, om op die wijze de zichtbaarheid en effectiviteit van de DPG'en verder te versterken. De uitvoering van landelijke belangenbehartiging wordt gekoppeld aan regionale vraagstukken. Tenslotte vindt proactieve landelijke communicatie plaats op basis van de strategische verenigingsagenda én actualiteit.

Doelstellingen

De GGD en de GHOR is neergezet als dé publieke dienst die de Publieke Gezondheid en Veiligheid agendeert, bewaakt en beschermt en daarop coördineert en gevraagd en ongevraagd adviseert.

De relaties met belangrijke externe stakeholders, zoals VNG en het Veiligheidsberaad, zijn verder versterkt (PA-inzet is daar waar mogelijk op elkaar afgestemd); GGD GHOR Nederland profileert zich als netwerkorganisatie.

Belangrijk uitgangspunt: Public Affairs en communicatie: dat doen we samen!